

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO GOSPODARKI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Model dziedziny przedstawiający powiązania jednostek redakcyjnych aktów prawnych w systemie Konsultacje On-line

Wersja 1.0

Warszawa, 20 września 2012 r.

Projekt pt.: „Wsparcie dla opracowania i wdrożenia systemu monitoringu prac legislacyjnych Ministerstwa Gospodarki (system konsultacji on-line)” współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu V. Działania 5.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Spis treści

1	Wstęp.....	3
2	Model dziedziny.....	3
3	Opis modelu dziedziny.....	4
3.1	Akt prawny	4
3.2	Jednostka redakcyjna	5
3.3	Wersje jednostek redakcyjnych	5
3.4	Powiązania jednostek redakcyjnych	6
3.5	Powiązania wersji jednostek redakcyjnych	6
3.6	Powiązania aktów zmieniających z aktami zmienianymi	7
4	Reguły biznesowe	7

1 Wstęp

Niniejszy dokument zawiera opis modelu dziedziny biznesowej przedstawiającego powiązania jednostek redakcyjnych aktów prawnych z innymi obiektami w systemie Konsultacje On-line, wspierającym proces tworzenia regulacji prawnych, wdrażanym przez Ministerstwo Gospodarki.

Przedstawiony w tym dokumencie model ma charakter biznesowy, tzn. obejmuje wyłącznie obiekty o charakterze biznesowym oraz powiązania biznesowe pomiędzy nimi. Model ten nie jest projektem fizycznych struktur danych (np. tabel bazodanowych) ani projektem aplikacji obiektowej, choć może (a nawet powinien) stanowić podstawę do opracowania fizycznych struktur danych oraz projektu aplikacji.

Przedstawiony model nie zawiera wszystkich atrybutów klas, lecz jedynie najważniejsze atrybuty związane z aktami prawnymi i jednostkami redakcyjnymi. Pozostałe atrybuty wynikają z projektowanej funkcjonalności systemu Konsultacje On-line i muszą być do modelu dodane w ramach prac analitycznych nad tym systemem.

2 Model dziedziny

Model dziedziny biznesowej jest przedstawiony poniżej w formie diagramu klas języka UML 2.4.

Centralna klasa, wokół której jest zbudowany model dziedziny, to `AktPrawny`. Obiekt tej klasy reprezentuje zarówno projekt aktu, opracowywany w systemie Konsultacje On-line, jak i opublikowany akt prawny. Informacja o tym, czy dany obiekt reprezentuje projekt aktu, czy akt, jest zapisana w atrybucie `status`. Przekształcenie projektu aktu prawnego w akt prawny (np. po jego przegłosowaniu i podpisaniu) odbywa się poprzez odpowiednią zmianę statusu.

Akt prawny¹ składa się z jednostek redakcyjnych. Z aktem prawnym mogą być związane załączniki binarne lub tekstowe. Załącznik tekstowy również składa się z jednostek redakcyjnych.

3.2 Jednostka redakcyjna

Jednostkami redakcyjnymi w rozumieniu niniejszego modelu dziedziny są:

- tytuły aktów prawnych,
- preambuły,
- nagłówki jednostek systematyzacyjnych (części, księgi, tytułu, działu, rozdziału, oddziału),
- artykuły i paragrafy,
- wyliczenia (punkty, litery, tiret, podwójne tiret),
- załączniki.

Każda jednostka redakcyjna jest częścią albo pewnego aktu prawnego, albo pewnego załącznika tekstowego.

Każda jednostka redakcyjna ma unikatowy identyfikator (atrybut `id`). Te same identyfikatory powinny znajdować się w XML-owej treści aktów prawnych. Pozwoli to na sparowanie jednostek redakcyjnych w dokumencie XML z odpowiadającymi im obiektami w systemie np. w przypadku importu dokumentu XML do systemu.

Jednostki redakcyjne zagnieżdżają się w sobie, tworząc strukturę hierarchiczną. W dokumentach XML jest to reprezentowane jako zagnieżdżanie się elementów, natomiast w modelu dziedziny – jako związek (jednostka podrzędna – jednostka nadrzędna).

3.3 Wersje jednostek redakcyjnych

Ze względu na konieczność przechowywania historii zmian treści jednostek redakcyjnych, każdy obiekt klasy `JednostkaRedakcyjna` posiada kolekcję wersji. Treść jednostki redakcyjnej nie powinna być przechowywana w samym obiekcie klasy `JednostkaRedakcyjna`, lecz w obiekcie klasy `WersjaJednostkiRedakcyjnej`. Kolekcja wersji danej jednostki redakcyjnej jest uporządkowana, choć niekoniecznie musi to być porządek liniowy (można dopuścić powstanie rozgałęzień, reprezentujących np. różne projekty nowelizacji tej samej jednostki redakcyjnej). Porządek wersji jednostki redakcyjnej jest reprezentowany przez związek (poprzednia wersja – następna wersja).

Nowa wersja jednostki redakcyjnej może powstać w wyniku:

- wprowadzenia roboczej zmiany w treści projektu aktu prawnego,
- naniesienia na opublikowany akt prawny projektowanej nowelizacji,
- naniesienia na akt prawny zmian wynikających z ogłoszonej nowelizacji.

---

¹ W dalszej części dokumentacji używamy pojęcia „akt prawny” na oznaczenie obiektu klasy `AktPrawny`, a więc zarówno opublikowanego aktu prawnego, jak i projektu aktu prawnego.

3.4 Powiązania jednostek redakcyjnych

Większość powiązań jednostki redakcyjnej jest zamodelowana jako związki klasy `JednostkaRedakcyjna` z innymi klasami. Są to zatem powiązania samej jednostki redakcyjnej, niezależnie od historii zmian jej treści zapisanej w kolekcji wersji. Zakładamy bowiem, że zmiany dokonywane w kolejnych wersjach jednostki redakcyjnej nie zmieniają całkowicie jej treści merytorycznej, a jedynie wprowadzają inny sposób jej ujęcia (jeśli np. pierwsza wersja danej jednostki redakcyjnej reguluje kwestię marży detalicznej leków, to wszystkie kolejne wersje tej jednostki dotyczą tego samego zagadnienia, a nie np. zasad zwrotu zakupionych leków). A zatem np. komentarz dodany do treści jednostki zawsze będzie dotyczył omawianego w niej zagadnienia merytorycznego. Jeśli nawet uwaga zawarta w komentarzu zostanie zrealizowana poprzez naniesienie zmian na jej treść (i utworzenie nowej wersji jednostki), to wystarczy oznaczyć taki komentarz jako zrealizowany.

W poniższej tabeli są opisane powiązania jednostki redakcyjnej.

Powiązanie z	Sposób realizacji
aktami wykonawczymi	związek (upoważnienie – akt wykonawczy) z klasą <code>Akt Prawny</code>
uwagami i komentarzami	związek z klasą <code>Komentarz</code>
obciążeniami regulacyjnymi	związek z klasą <code>ObciążenieRegulacyjne</code>
innymi jednostkami redakcyjnymi	związek zwrotny powiązanie
wyrażeniami słownikowymi (słowniczek ustawy)	związek z klasą <code>WyrażenieSłownikowe</code>
załącznikami	związek z klasą <code>Załącznik</code>

3.5 Powiązania wersji jednostek redakcyjnych

Dwa powiązania – z interpretacjami urzędowymi i z orzeczeniami sądowymi – zostały zamodelowane na poziomie wersji jednostki redakcyjnej. Jest to uzasadnione, ponieważ interpretacje urzędowe i orzeczenia sądowe dotyczą konkretnego brzmienia przepisu zapisanego w konkretnej wersji jednostki redakcyjnej.

W poniższej tabeli są opisane powiązania wersji jednostki redakcyjnej.

Powiązanie z	Sposób realizacji
interpretacjami urzędowymi	związek z klasą <code>InterpretacjaUrzędowa</code>
orzeczeniami sądów	związek z klasą <code>OrzeczenieSądu</code>

3.6 Powiązania aktów zmieniających z aktami zmienianymi

Szczególny charakter powiązania pomiędzy aktem zmieniającym a aktem zmienianym sprawia, że powiązanie to jest zamodelowane w formie klasy `Nowelizacja`. Jeśli dana jednostka redakcyjna w akcie zmieniającym wprowadza zmianę w innym akcie, to dla takiej zmiany tworzymy obiekt klasy `Nowelizacja` (powiązany z tą jednostką redakcyjną związkiem kompozycji). W wyniku tak wprowadzonej zmiany, dla wybranych jednostek redakcyjnych aktu zmienianego tworzone są nowe wersje (reprezentujące ich nową treść po naniesieniu zmiany). Obiekt klasy `Nowelizacja` jest powiązany z tymi nowymi wersjami zmienionych jednostek. Utrzymujemy dzięki temu informację o źródle wprowadzonej zmiany.

4 Reguły biznesowe

W tym rozdziale są przedstawione reguły biznesowe definiujące ograniczenia związane z modelem dziedziny. Reguły są zapisane w języku naturalnym oraz jako wyrażenia języka OCL.

1. Jednostka redakcyjna musi należeć do aktu prawnego lub do załącznika.

```
context JednostkaRedakcyjna
aktPrawny->notEmpty or załącznik->notEmpty
```

2. Jednostki redakcyjne podrzędne muszą należeć do tego samego aktu prawnego lub załącznika, co jednostka nadrzędna.

```
context JednostkaRedakcyjna
aktPrawny->includesAll(jednostkaPodrzedna.aktPrawny) and
załącznikTekstowy->includesAll(jednostkaPodrzedna.załącznikTekstowy)
```

3. Jednostka redakcyjna może być powiązana tylko z załącznikami należącymi do tego samego aktu prawnego, co ta jednostka.

```
context AktPrawny
załącznik->includesAll(jednostkaRedakcyjna.załącznik->asSet)
```

4. Jednostka redakcyjna może być powiązana tylko z wyrażeniami słownikowymi należącymi do tego samego aktu prawnego, co ta jednostka.

```
context AktPrawny
wyrażenieSłownikowe->includesAll(jednostkaRedakcyjna.wyrażenieSłownikowe)
```

5. Jednostka redakcyjna musi mieć dokładnie jedną wersję inicjalną.

```
context JednostkaRedakcyjna
wersjaJednostkiRedakcyjnej->select(poprzedniaWersja->isEmpty)->size = 1
```

6. Poprzednia wersja jednostki redakcyjnej musi należeć do tej samej jednostki redakcyjnej, co wersja następna.

```
context WersjaJednostkiRedakcyjnej
jednostkaRedakcyjna->includesAll(następnaWersja.jednostkaRedakcyjna)
```

7. Nowelizacja może wprowadzać zmiany w jednostkach redakcyjnych należących do jednego aktu prawnego.

```
context Nowelizacja
jednostkaZmieniona.jednostkaRedakcyjna.aktPrawny->
union(jednostkaZmieniona.jednostkaRedakcyjna.załącznikTekstowy.aktPrawny)->
asSet->size = 1
```